

nirali tudi geografski faktor prostora, po katerem je Slovenska Istra kot robna slovenska pokrajina že sama na sebi bistveno drugačna od ostale Slovenije in bi lahko do podobnih rezultatov prišli tudi v slovensko-slovenskih »hetero-regionalnih« zvezah.

Vsekakor gre za knjigo, ki bi jo bralci s pretežno družbeno-geografske hemisfere morali prebrati. Knjiga je zanimiva tudi za vse tiste, ki jih zanimajo poučni delčki zgodb, ko pokukamo v popoldanske in večerne kamrice stanovanj, ki so se po zaslugi avtorice odstrle bralcu.

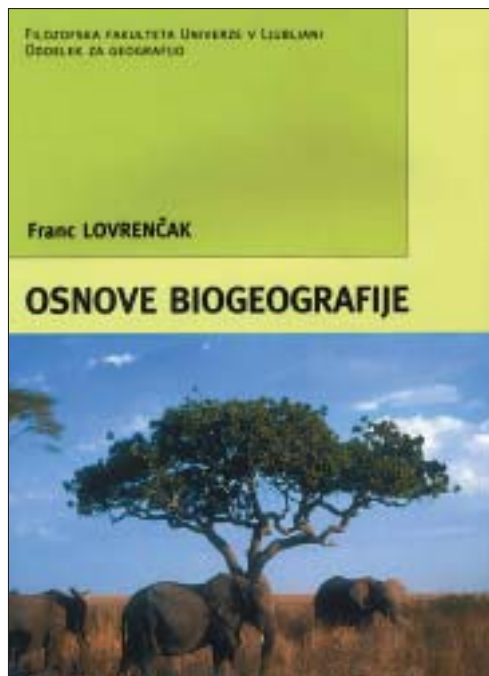
Damir Josipovič

Franc Lovrenčak:

Osnove biogeografije

Ljubljana 2003: Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 410 strani,

ISBN 961-237-052-4

Konec leta 2003 je izšla knjiga Osnove biogeografije avtorja dr. Franca Lovrenčaka. Učbenik ima 409 strani. Namenjen je študentom geografije in izhaja iz učnih načrtov za študij geografije na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani in Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru. Učbenik je pomembna obogatitev, saj je biogeografija v Sloveniji še mlada znanstvena veda in zanjo ni razpolago dovolj literature v slovenskem jeziku (v nasprotju s tujino, kjer tako v nemškem kot v angleškem jeziku obstaja raznovrstna literatura). Doslej smo imeli za biografijo le dva priročnika, ki sta bila namenjena študiju biogeografskih vsebin, in sicer skripto Geografija prsti in rastja, ki jo je leta 1960 napisal Svetozar Ilešič, in skripto z biogeografsko vsebino, ki jo je v sklopu fizične geografije II leta 1983 pripravil Borut Belec. Natančno po dvajsetih letih, kar je za znanstveno stroko dolgo obdobje, pa je izšla Lovrenčakova knjiga Osnove biogeografije, sodobno opremljeno in strokovno obsežno delo.

V devetih vsebinskih sklopih so prikazane metodološke osnove biogeografije. Poseben poudarek je namenjen tudi opredelitvi pojma biogeografija. Interdisciplinarnost biogeografije je vidna že iz nje-

nih opredelitev, saj je v okviru geografije to ena od vej fizične geografije, ki preučuje rastlinstvo in živalstvo kot sestavini pokrajine in njuno povezanost z ostalimi dejavniki pokrajine, zlasti s podnebjem in prstmi, tudi z reliefom, vodami ter vse bolj z delovanjem človeka. V okviru biologije pa biogeografija kot področje biologije preučuje geografsko razporeditev rastlinskih in živalskih vrst ter višjih sistematskih enot na Zemlji. Najširše je poglavje o organizmih in okolju. Biosfera je predstavljena kot del naravne sfere Zemlje, s spoznavanjem sistematike in življenjskih oblik organizmov dobimo geografi temeljna biološka znanja za razumevanje prepletenosti živega in neživega v okolju. Poglavje o abiotičnih sestavinah na analitični način predstavlja podnebje, mehanske okoljske dejavnike, kemijske okoljske dejavnike ter relief kot orografski dejavnik. Med biotskimi sestavinami so obravnavani rastline, živali in človek. Osrednji del učbenika je namenjen predstavitvi razširjenosti rastlinstva in živalstva po Zemlji. Z regionalno razporeditvijo rastlinstva in živalstva na Zemlji spoznamo rastlinska in živalska območja na Zemlji, ki jih imenujemo tudi biogeografske regije.

V učbeniku je na prvi pogled veliko tujk, zlasti v poglavju o bioklimatskih pasovih in zonobiomih (to so ekološko opredeljene podnebne cone), ki so natančno obrazloženi. Zelo priročen je zadnji del učbenika, kjer so sezname imen rastlinskih združb, navedenih v besedilu, in kazali strokovnih imen rastlin in živali, prav tako navedenih v besedilu. Uporabno je poglavje o biogeografskem kartiranju in regionalizaciji, kjer se seznanimo z različnimi vegetacijskimi zemljevidi in postopki kartiranja.

Sklepno poglavje o človeku in biosferi se genetsko dotika sprememb vegetacije od začetnega obdobja, ko je bil človek neposredno povezan z naravo, do danes, ko govorimo o varstvu biosfere zaradi pretiranih poseganj človeka v zeleni plašč Zemlje.

Ob pregledu učbenika začitimo nujnost poznavanja biogeografskih vsebin tudi pri drugih vejah geografije, saj je vegetacija z živalstvom najbolj viden element pokrajine. Avtorju je uspelo na razumljiv način predstaviti sicer zapletene povezave med sestavinami živega in neživega okolja ter umestiti človeka vanj. Ker je ta učbenik prvi sodoben učbenik biogeografije v slovenskem jeziku, ga priporočam študentom geografije, da ga uvrstijo med študijsko gradivo. Zagotovo pa je že pritegnil tudi druge bralce, ki jim je blizu sistematika, natančnost izražanja in jasnost misli.

Ana Vovk Korže

Maja Topole:

Geografija Občine Moravče

Geografija Slovenije 7

Ljubljana 2003: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, 238 strani, 52 preglednic, 32 grafov, 40 zemljevidov oziroma kartogramov in 114 fotografij, ISBN 961-6500-06-6

Ob prebiranju naše najnovejše regionalnogeografske monografije, ki obravnava Občino Moravče, se ponovno utrne pomisel, kako koristna in potrebna so tovrstna dela. Kajti (naj)novejši raziskovalni izsledki, ki temeljijo na sodobnih in v svetu čedalje bolj uveljavljenih raziskovalnih pristopih, podprtimi z najrazličnejšimi matematično-statističnimi metodami, modeli in geografskim informacijskim sistemom, nas vedno znova presenečajo z novimi pokrajinskimi značilnostmi in z njihovimi vrednostnimi povezavami. Vzročno-posledična povezanost med posameznimi pokrajinskimi sestavinami in njihovimi sklopi v celostnem pokrajinskem sistemu je neovrgljiva stvarnost, ki je čedalje bolj podprta z objektivnimi izračuni in karseda s številčnimi vrednostmi. In kolikor bolj se poglobljamo v posamezne sestavine okolja in v njihove funkcionalne namembnosti v sklopu celote, toliko bolj spoznavamo pomen in namen geografskih preučevanj, njihovih kompleksnih pogledov na pokrajinski sistem in prostorsko stvarnost.

Druga značilnost, ki se kaže ob pregledovanju monografije o Moravškem je ta, da se je avtorica pri svojem delu tvorno naslonila na izsledke geografskih in drugih raziskav, ki so bile v preteklih letih opravljene v aplikativne namene različnih naročnikov. Elaborati, ki s svojo raziskovalno verodostojnostjo